

Družinski tednik

ILUSTROVANI LIST ZA MESTO IN DEŽELO

Cena 2 Din
Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 29/L. Poštni predal št. 345. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393

Ljubljana, 1. februarja 1934

Naročnina za četrlet 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki in povsod drugod 2 dolarja

Štev. 5.
Leto VI

Romantika jadrnic

In mornarji sami; saj to sploh niso mornarji, pravi ljudska govorica.

Toda vse to se naenkrat izpremeni, ko se jadrnica pripravlja, da odpluje. Takrat so mornarji mahoma visoko gori na jamborih, med nebom in zemljo, da pričvrstijo še poslednja jadra. In jamborski gozd ladje takrat ni več filigransko ogrodje prekrasne gotske cerkve, temveč živ del mogočnega bitja.

• In na palubi! Vse vrvi in drvi, vse

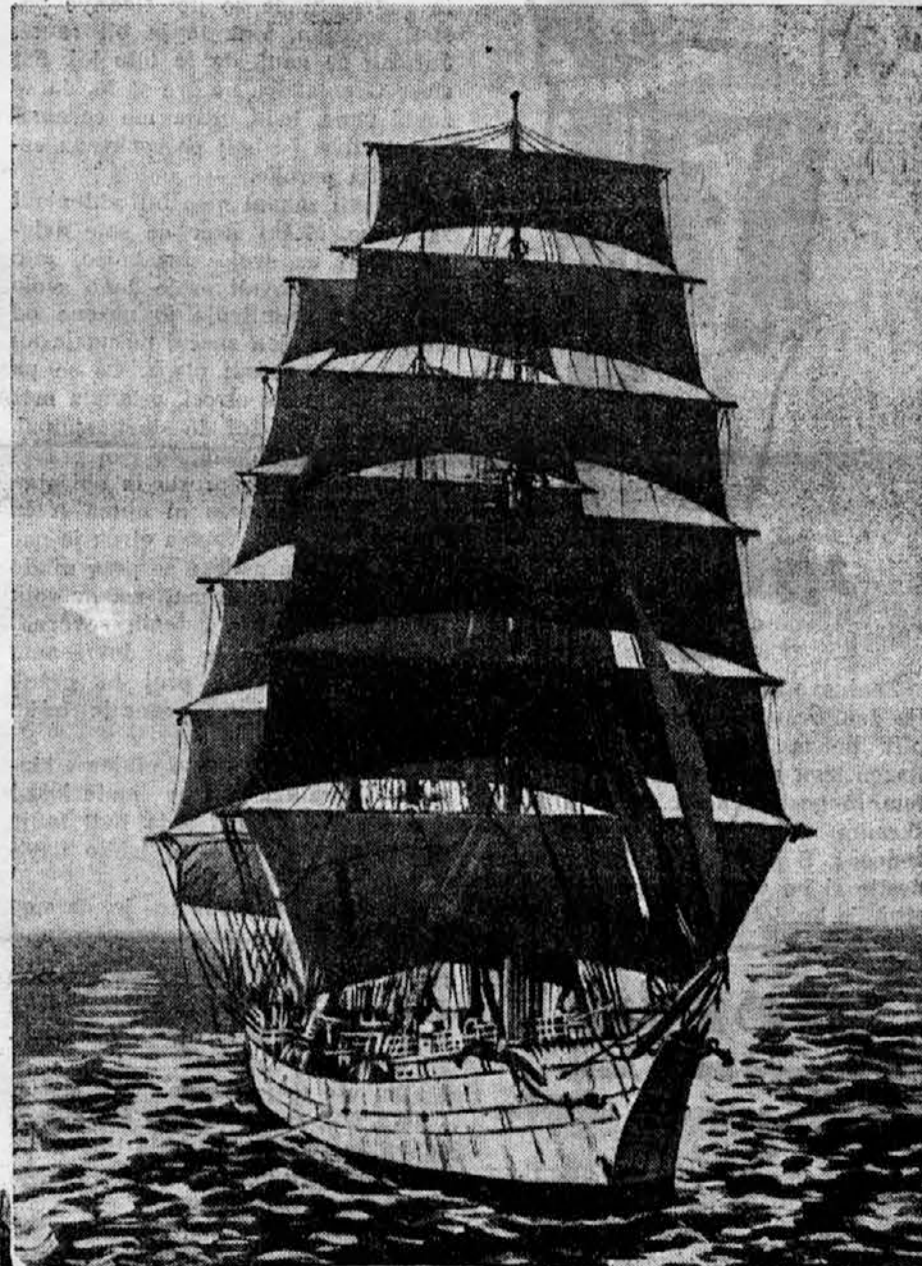
ključke in vika. In zdajci se obreže odmakne. Iznenada, nezaznavno. Brez ropota, brez puhanja in hropenja strojev, lagotno kakor lastavica je zdrknila jadrnica čez gladino morja.

Da, če je vreme lepo in morje mirno. Kaj pa, če se nekaj ur nato vreme izprevrže in zaplešejo vrtinci v jadra? Naj bo platno še tako močno, viharju ni kos. Paluba je mahoma prazna, žive duše ni nikjer, vse je na jamborih in popravlja škodo.

nes vise le še cape z jamborov. Jadrovina je močna in debela, s trioglatimi, skoraj kakor bodalo dolgimi šivankami krpajo rjave razpokane moške roke raztrgano platno. Sukanec je močan, napojen s katranom; sto kil teže prenese. Tako sede mornarji na palubi in počasi, z resnim obrazom zabadajo »šivanko« v trdo raševino. Kako dolgo bo trajalo, preden bo svojih dva tisoč kvadratnih metrov jader spet celih?

Spet drugi čepi na jamborih in popravlja drugo, nič manj nevarno škodo. Razbijajo s kladivi, tolčejo, ovijajo in pričvrščajo. Zdaj pa zdaj se hrupavo zasliši na palubi njih glas: zastrto, kakor bi prišel od zelo daleč, z drugega sveta. Čuta za nevarnost v višavah ti ljudje očitno ne poznajo. Sicer je pod njimi mreža razpeta in vrhu tega jim je strogo zapovedano, da morajo biti oprezni, toda — to vprašajte kapitana: ravno najsposobnejši in najboljši so po navadi tudi najbolj lahkomišeln. Zato ni nič čudnega, da se več nesreč pripeti v mirnem jasnem vremenu kakor pa v viharju okoli Rliča dobre nade ali pa v neprijaznih vodah okoli Aljaške. »Spet je nekdo padel z jamborov«, se razlegne tedaj krik groze na palubi, sicer ostane vsakdo na svojem mestu, ker mora ostati, toda vsem izgine kri z obraza in oči jim trznejo od skeleče bolečine. —

Da, vse to se dogodi na jadrnici. A kdo bi mislil na take reči! Mornar že ne. Mornar mora biti zmerom na vse pripravljen. Njegov element je boj z vodami in vetrovi, njegovo hropenje odkrivanje morskih čudes, njegovo življenje pobratimsko tovarišstvo s tucatom ljudi, na življenje in smrt navezanih drug na drugega — vse to, kar moremo še imenovati pravo romantiko. Nu, tako kakor je dejal oni stari kapitan: Ladja nam ni prevozno sredstvo, ladja nam je življenje!

Zgoraj:
Z ugodnim
vetrom na jug —
samo kako
dolgo bo vreme
držalo?

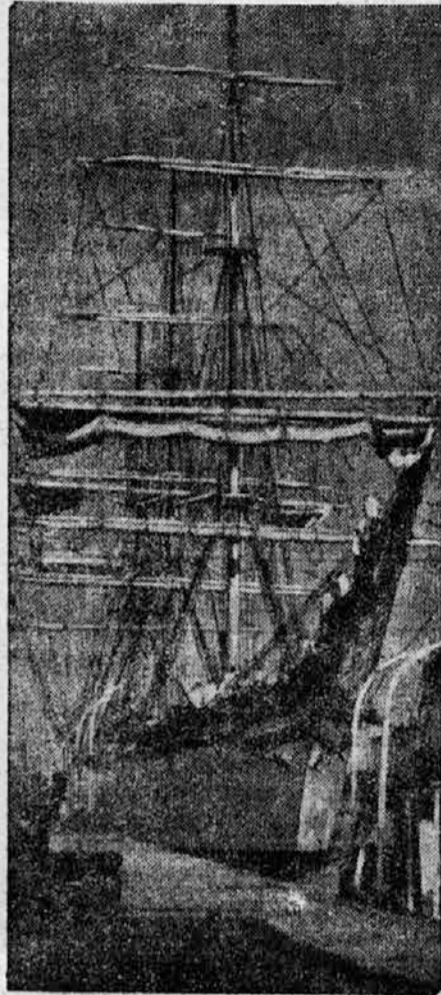
Na levi:
V viharju
je paluba dosti-
krat pod vodo,

Zgodi se, da morajo straže na palubi po 36 ur vztrajati na svojem mestu; zgodi se, da morajo štirje mornarji držati krmilo, da jim ga vihar ne iztrga iz rok in z njim jadrnice; zgodi se, da so mornarji premočeni do kože in da jim kri lije iz ran, toda s stisnjenimi zobmi morajo vztrajati do konca, da si rešijo vsaj golo življenje. —

In potem, drugo jutro: solnice obseva utolaženo morskó gladino, mornarji pa hite popravlja, kar se še popraviti da. Lepa nova so bila jadra še včeraj, ko so odpluli iz luke: da-

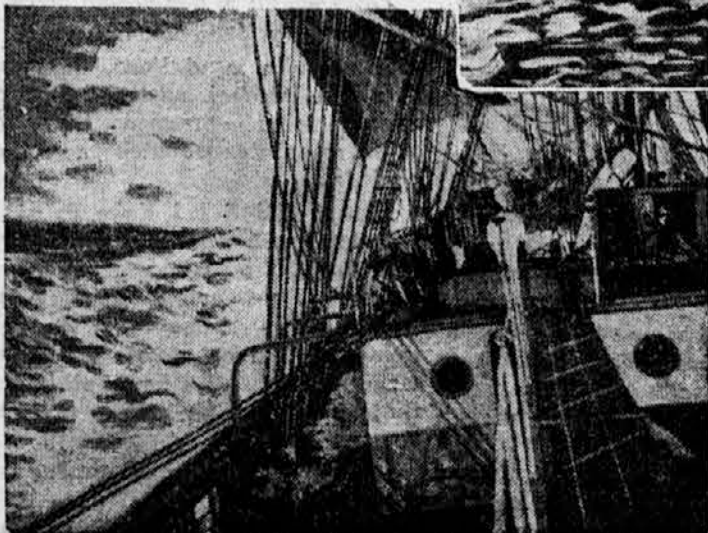
Srečanje dveh dob:
Potniki modernega oceanskega parnika
pozdravljajo mimo plovečo jadrnico.

Pripravljena za odhod
Krasna trijambornica v luki.

»V starih časih smo šli na ladjo, da smo na njej živeli — danes, da se čim hitreje nekam pripeljemo.« Tako je dejal neki kapitan stare šole; živ krst ga ne more pripraviti do tega, da bi stopil na parnik.

Ce ju slučajno vidimo kje v luki skupaj, modernega oceanskega orjaka in takole staroversko jadrnico, dobimo prilično nazoren pojem o razliki dveh svetov in dveh dob. O lepoti in estetiki ne kaže razpravljati. In kdor bi primerjal lepoto v pristanišču, pač ne bi prišel v zadrego. Lepo sveže prepleskan in udobno urejen: takšen čaka parnik svojih gostov — in na drugi strani konci križem kražem razmetanih vrvi, vsakovrstnih zabojev in drugega nerada: takšna je paluba jadrnice.

Zanimivosti iz družinskega življenja Grenlandcev // Pripoveduje H. Waldmann

Nepregledna bela samota; zdi se v tej neskončni tišini, da mrzaz nalahno pozvanja. Mehko valovit je bel prt, položen čez skale in led. Sredi bleščeče ledine stoji skoraj neopazno majhna snežna kočica. Samo dobro in bleščobe vajeno oko jo zazna. Zasenčene stopinje kažejo pot do nje.

Na obzorju se prikažejo štiri majhne temno rumene postave. Počasi, neskončno počasi se bližajo; kajti v teh krajih ni čas gospodar. Tempo je neznana beseda. Počasi, neverjetno počasi... ko se približajo na dober seženj, jih šele spoznaš. Tri stare ženice so, ki vodijo, prav za prav ženejo mlado dekle. Upira se, hudo se upira, toda njen upor se ponavlja v rednih presledkih. Videti je, da je to neka ceremonija.

To dekle je nevesta mladega moža, ki kuka skozi okno ledene kočice. Za njegovo glavo se vidi še petorica drugih, ki vsi radovedno zro na prihajajoče žene. V majhnih hišicah je stisnjenih tu na severu časih neverjetno mnogo ljudi.

Zenin je moral daleč v ogled; ves dan je hodil, da izprosi od staršev dekle. Obiskati je moral še vse hišne prijatelje nevestine družine, da se jim prikupi. Napotil se je s težko obloženimi sanmi, kajti obdarovati je moral poleg nevestinih staršev še vse hišne prijatelje, ki vsi cenijo velikodušnost in premoženje ženina zgolj po darilih. Čim več da in čim dragocenejša so njegova darila, tem večja je njegova ljubezen, tem večje njegovo spoštovanje do bodoče žene.

Ko se je tako prikupil družini in prijateljem, je naprosil tri stare ženice iz sorodstva, da mu privedo nevesto. Dekle se mora običajem na ljubo z vso silo braniti »ugrabljenja«, otepati se mora na vse kriplje nameravanega zakona, kajti ljudje bi jo sicer strahovito obrekovali in jo dolžili, da nori za moškimi in da ni prav nič sramežljiva.

Nemo, negibno in obupano sedi zdaj v krogu družine v zadnjem kotičku tesne izbe. V znak skrajnega obupa si je zmršila lase, ki ji vise v zamaščenih pramenih v obraz. Ženin se trudi okoli nje, ji prigovarja zdaj burno, zdaj nežno, boža jo in ji na vse kriplje dokazuje, da bo najsreč-

nejši človek na svetu, če mu bo postala žena in ostala v njegovi hiši. Tako prigovarjanje se utegne vleči cele ure, dokler se nevesta končno ne uda in privoli v zakon.

Ženinova družina medtem pripravljala ženitovanjsko pojedino, ki mora biti dokaz njegovega blagostanja. Razen tega mora ženin darovati svatom in gostom kože, nože in kosti, skratka vse kar premore »dragocenega«. S pridnim delom in spretnostjo si bo vse to že znal nadomestiti, če bo dober gospodar.

Grenlandci so skrajno natančni, kar se plemena tiče. Možje imajo tudi še dan današnji po več žená, če jih le zmorejo preživljati, vendar se nikoli ne poroče s sorodnicami ali dekleti lastnega plemena. Še celo dekleta v tretjem kolenu sorodstva ne smejo vzeti. Mladenci in dekleta, ki so odrasli v isti hiši, čeprav si niso v rodu, se nikoli ne ženijo, ker jih imajo za brate in sestre. Čim spretnjši in drznejši je možki v lovu na živali in ribe, tem več žená lahko prehrani. Šele evropski misijonarji so zanesli v te kraje pojme o pomembnosti zakona v našem zmislu. In tudi ti prirodni ljudje so se oklenili naših navad.

Spočetka je bil uspeh »poevropčenja« sicer nezaželen in osupljiv. Grenlandci so zlasti prav možko zahtevali sodnika za ločitve zakonov. Hoteli so se kar na debelo ločevati, da bi se znova poženili po krščanskih običajih. Tako dolgo so drezali in godrnjali, da so jim slednjič poslali sodnika, toda ta je bil revež. Jurišali so nanj, da je bilo joj. Saj sicer Grenlandcu ne gre za to, da se znebi žene, toda ugaja mu ceremonija ločitve, še bolj pa cerkevna ceremonija poroke.

Zdajšnji zakoni niso bili sklenjeni za večno. Možki sicer ne sme dvigniti pesti na svojo služabnico, zato pa sme imenovati svojo ženo svojo last. Brez usmiljenja jo nažene od hiše, če mu njen značaj ne ugaja ali pa če mu ne rodi otrok. Če se pa zakoncema rode otroci, ostaneta mož in žena po navadi do smrti skupaj.

Da si časih dokazujeta svoj prav s pestmi, je kaj preprosta in običajna stvar. Zaradi tepeža ni njuna sreča prav nič manjša. Vzgoja otrok je pač zelo čudna. Za malčke se prav nikdo ne zmeni, kadar jih mati več ne doji. Toda to je v teh ledenih severnih krajih zvečine šele po dovršenem četrtem letu, kajti prej bi nežne stvarce nikakor n» prenesle težke hrane severnjakov.

Sicer res ne najdemo nikjer v klasični literaturi opisov materinske ljubezni Grenlandk, toda tudi to je poglavje, o katerem bi lahko napisali cele romane.

Čudno se sliši, toda res je, da sme

mati svoje sinove preteptati, dočim ji je strogo prepovedano udariti hčerko. Za vzgojo ne skrbi nihče. Vzgoja jih narava sama, kajti že v nežni mladosti morajo prehoditi velike daljave v spremstvu svojih staršev in starejših bratov, ki hodijo lovit ribe in divjačino. Grehote in hudobnosti ni v srcih teh ljudi. V najmanjši kočji žive časih tri do štiri družine v najlepšem soglasju in zadovoljstvu.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

Odpremilja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršil vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Holandija: št. 1458-66, Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94, Paris; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Neverjetne zgodbe

Zlato zobovje mu je izpulila

Pred praškim sodiščem je stal nedavno mlad tožilec, ki je le z največjo muko dopovedal sodnikom svojo žalostno zgodbo. Vse zobovje mu je manjkalo...

Neka prav lepa in temperamentna mlada dama — obtoženka — mu je izpulila v »razneženosti« zobovje iz ust. Olajševalna okolnost je bila edino ta, da se je to zgodilo prvikrat...

Moški raj

V Južnem morju je majhen otok v Cookovem otočju, ki šteje komaj 24 moških, zato pa celih 164 ženskih prebivalcev! Ženske so baje lepe ko angeli, moške jim pa po potrebi določa sam vsemogočni poglavar. Vsi moški soglasno priznavajo, da imajo zaradi svoje manjšine raj, pravi pravcati raj na zemlji.

Na njihovo željo se pa rodi že dolgo vrsto let samo moška deca. Moški so v silnih skrbih za svojo bodočnost, tako da je moral poglavar prepovedati doseljivanje moških.

Valovi so se drug za drugim zagnjali proti obrežju, se vračali, postajali močnejši in znova udarjali ob pečine.

Lina ni odvrnila oči od morja. Šumenje valov ji je zbuvalo neke nove, neznane in nedosegljive občutke.

»Aleksej, ali je najino tudi morje?«

»Ono ne pripada nikomur.«

Obmolknila je užaljena, da morje ni njuno. Aleksej, naslanjajoč se na mizo, je sedel nepremično. Obraz mu je bil resen. Čez trenutek ga je Lina pogledala.

»Dragi, kaj ti je? Kako da si se nenadoma užalostil? V tem čudovitem parku, v tej pokrajini, ob morju samem... pri meni; zamišljen si. Kaj ti je?« — Nič. — »Kako nič? Celo pogledati me nočeš. Kaj to pomeni? Aleksej, ali ti morje ali ta kraj zbujata spomine na kakšne neprijetne trenutke?«

»Ne neprijetne, temveč strašne trenutke.«

Lina je skočila s stolice in se mu

Vila ob morju

Napisal Stamatov. — Iz esperanta prevedel Albert Jenko

Solnce je zahajalo, ko sta stopila na vrt. »Dragi, povej mi, ali je še kaj močnejšega, lepšega ob ljubezni? (Vse drugo je malenkostno, brez vrednosti...« »Je, moja dragica, je...« »In kaj je to?« »Ti si, Linica... ti... ti si močnejša in lepša od ljubezni same...«

Srečna je skrila svojo glavico na njegovih prsih.

»Je pa še nekaj močnejšega od ljubezni«, je tiho šepetal v njeno uho. — »Kaj?« — »Denar.« »Aleksej! Ali se ti ne zdi pregrešno tako govorjenje? Ti...« S poljubom je udušil njen odgovor. »To zadeva ves svet, toda ne tebe, ne mene.« — »In kdaj, Aleksej, se bova odpeljala v najino vilo?« — »Kdaj? Če hočeš, jutri.« — »Dobro, jutri. Do zdaj še nisem videla morja. Pravijo, da je krasen pogled nanj. Nekaj velikega, zelo velikega?« —

»Ničesar ni večjega od najine ljubezni.«

Solnce se je skrilo za obzorjem. Naslonjena drug na drugega sta obmolknila.

Morje. Daleč od obrežja se je širil park. V njem visoka vila s terasami, vsa obdana z drevesi. Okrog in okrog cvetlične gredice, obširni drevoredi posuti z drobnim raznobarnim peskom.

Iz vile prideta Lina in Aleksej. Ona se ob vsakem koraku ustavlja vzhičena in srečna.

»O, Bog! Kako lepo je tu... Da, pogledaj to brezkončno gredo cvetic: belih... zelenih... rdečih... kakšen ogromen pas. Aleksej, to je vendar naša trobojnica...« Sla je dalje in čez hip se je spet ustavila. »Pridi... pridi gledat morje od tod... kako lep pogled. In vse to je tvoje?... Naji-

no?... Glej tu... to hišico, lično ko škaflica za bonbone... ali je tudi ta najina? In dalje... grič, gozdič... ali je tudi to najino?«

»Da, vse to je najino.«

»Ali veš, dragi, da sem omamljena od tolike sreče?« je rekla tiho in se pritisnila k njegovim prsim. »Bojim se, da ni vse to le sen.«

»Res, sreča je vedno le sen. A tudi to mine.«

Ljubko ga je prijala za roko in šla sta dalje.

Prišla sta na gozdno jaso, pokrito s travo, mehko ko preproga, obdana z visokimi gostimi drevesi z vejami, vzpenjajočimi se kakor obok nad zemljo. V kotu jase je bila umetna duplina, z ogledali na zidovih v notranjosti. Pred vhodom velika okrogla miza in stolice, nad njimi električne svetilke. Skozi veliko odprtino med dvremem je ljubko pogledovalo morje. Lahno je valovalo, in zdelo se je, da vabi na počevanje kamorsibodi. Aleksej in Lina, pri mizi sedeča, sta se ozirala po njem,

Moderna pravljica

Budimpešta, v januarju.

V Stolnem Belem gradu so zadnje dni vsi ljudje pokoncu. Saj se pa stvar tudi res sliši kakor prava pravcata pravljica. V neznatni predmestni ulici se je ondan ustavil prekrasen voz. V pravljicah, kakršne so nam pred vojno pripovedovali v šolah, je to bila kočija iz suhega zlata in vanjo so bili vpreženi štirje brezmadežni belci. Ker je pa tole moderna pravljica, je bil seveda avto, Rolls-Royce ali Mercedes, ali pa katera druga žlahtna avtomobilska znamka. Iz avtomobila je torej stopil mladi Lebovicz in pomagal na tla čudovito lepi dami, tako elegantno oblečeni, kakor sploh še nihče poprej ni videl nikogar v Stolnem Belem gradu. In oba sta nato stopila v hišo Leboviczovih staršev, in tam je mlada dama poljubila staremu Leboviczu roko, še preden jo je utegnil skriti za svoj višnjevi rokodelski predpasnik, in padla Leboviczovi mami okoli vratu.

»Jaz sem vajina nova sinaha!«

Zdaj je pa čas, da ljudem, ki niso doma v predmestju Stolnega Belega gradu, povemo, kdo je prav za prav mladi Nikolaj Lebovicz.

Stolni Belgrajčani njegovo istorijo prav dobro poznajo. Nikolaj je vrli sin vrlega očeta. V šoli in na gimnaziji je bil zmerom prvi v razredu in zmerom je prinašal domov najboljša izpričevala. Smrten greh bi bil, če ga ne daste študirati, so rekli ljudje. In do tega spoznanja je prišel naposled tudi stari Lebovicz in čeprav mu je trda šla, je vendarle zbral denar in poslal sina na univerzo. Kar je manjkalo, so pa štipendije pomagale in podpora družva. In marljivi gimnazijec je postal še marljivejši študent, in stara dva sta že ganjeno štela mesece in dni, ko se bo Nikolaj vrnil kot novo pečen doktor domov.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Pokazala se je zapreka, čez katero ni mogel ne mladi ne stara dva. Prišle je zakon o židih in Leboviczu so se zaprla vrata na univerzo. Doktorska diploma — fuč! Toda mladi Lebovicz ni obupal. Ni vrgel puške v koruzo ne knjig, in tudi starinarju jih ni nesel. Šel je v inozemstvo in

tam nadaljeval študije. Dokler ni na neki italijanski univerzi promoviral za doktorja. In starša sta vsa srečna in otožna hkratu prebirala njegova dolga pisma, na katerih so se košatile tuje znamke. Od doktorske diplome se še ne živi...

Tedaj se je pa mladi doktor Nikolaj ogledal za službo — tu se šele začne moderna pravljica — in jo tudi našel. Kakor znano, se to vsakomur ne posreči. Stopil je v službo na francoski potniški urad, in tam se je nekega dne pojavila mlada dama in zahtevala vozni listek za inozemstvo. Ta dama je bila hči angleškega admirala in zraven še milijonarka. Bogata Angležinja in mladi Madžar sta tako dolgo in tako globoko gledala drug drugemu v oči, da si je lady premislila in izpremenila svoj potovalni načrt. In kot eno izmed prvih naslednjih postaj si je izbrala oltar. Potem sta novoporočenca odpotovala v Stolni Beli grad, ker je mlada žena hotela spoznati starša svojega izvoljenca. In tam je vse siromašne sorodnike bogato obdarila, in tako se moderna pravljica konča v občno srečo in veselje.

Toda pravljica mora imeti tudi svojo moralo. V tem primeru je ni tako težko izluščiti. Vsaka reč ima pač dve strani, slabo in dobro. Da niso Madžari prepovedali židom univerze, bi rokodelčev sin iz Stolnega Belega grada pač nikoli ne peljal hčerke angleškega admirala pred oltar...

Snov za film

Dunaj, v januarju.

Napravite iz pričujočih vrstic opereto, napravite film, če hočete. Za zdaj je samo preprosta dunajska istorija.

Neki avstrijski učenjak, znamenit zbiralec starega denarja, je že več mesecev prežal na star zlatnik, ki ga je bil slučajno odkril pri nekem starinarju. Naposled je zbral toliko denarja, da ga je lahko kupil. Ves srečen je hitel domov, da ga spravi v zbirko. Sree mu je prekipevalo; najrajši bi bil ves svet objel.

Takrat iztegne star, pohabljen berač proseče proti njemu roko. Pro-

morskimi valovi se prikazuje njegova glava z neprijaznim čelom... Ne preklinjaj me... Kadar bom končal, lahko odideš. Veš, da mi je oče umrl in da sem podedel njegovo premoženje. Vse je zdaj moje: vila s parkom, hiša v mestu in tovarna. Vse je moje. Nikdar ti nisem povedal, da sem imel starejšega brata. On bi bil dedoval po očetu, ker sem jaz zapravil svoj del v denarju že za živoga. Toda zgodilo se je tako, da je moj brat umrl pred očetom.

»Taka je božja volja.«

»Božja volja... Zakaj ne vprašaš, za čim je umrl?«

»Za čim?«

»Vprašaš? Ne uganeš?«

Jaz sem ga ubil. Zastrupil sem ga... glej tu... pri tej duplini, pri tej mizi... Glej, tu... na tvoji stoli je sedel, ko sva večerjala; veselo je govoril, a kmalu je rekel, da mu je slabo. Legel je, a ni več vstal. Ali zdaj razumeš, kako je vse to najino? Nihče ni doslej tega vedel... in danes veš razen mene le ti. Končal sem.

približala. »Ne dotikaj se me,« ji je rekel strogo. Prebledela je.

»Aleksej, strašiš me, kaj se je zgodilo?«

»Nekaj strašnega. Če ti to povem, ti bo ta čudovita pokrajina zadišala po pokopališču.«

»Moj Bog! Ničesar ne razumem. Povej mi, kaj je? Nekaj skrivaš pred mano, toda hočem... moram vedeti...« Pokleknila je predenj in ga hotela prijeti z roko.

»Ne dotikaj se zločinca.« Vstala je kakor bi jo pičilo.

»Zločinca?« — »Da, morilca.« — »Kako govoriš? Bolan si.«

»Bolj sem zdrav kakor kdaj. Sedi in poslušaj. Vem, da te bom danes izgubil... vse bom izgubil... toda ne morem molčati. V mestu sem mogel hraniti tajnost, tu... nimam moči. Kadar pridem v te kraje, me začne zasledovati strašna prikazen. V vsakem cvetu vidim njegove zamišljene oči, vsako drevo se dviga pred menoj kakor njegova mračna postava, med

VARUJTE svoj obraz proti kožni rdečici, kožnimi razpokami počeni koži, nadležnim in kazečim pojavom, ki so posledica mrzlega vremena. Samo ena lepota krema, ravnotako zdrava kot učinkujoča in v svojem učinku vedno enaka.

CRÈME SIMON

napravi Vašo kožo gibko in obvarje njej sijaj in mladostno svežost kljub strogosti zime. Pozrite strogo na navodilo za uporabo. Zjutraj in na večer namažite na se od umivanja vlažno kožo malo

CRÈME SIMON
SIMON PUDER
SIMON MILO

fesor ne pomišlja nitj trenutek: radodarno mu vrže velik novec v klobuk.

Zdaj je doma. Drhteč od sreče seže v žep, da bo pobožno spravil dragoceni zlatnik k drugim denarjem. Gotovo ste ugenili: zlatnika ni nikjer več — raztreseni profesor ga je bil podaril beraču...

Tod bi imeli tehten razlog, da vpletete v film vrsto slikovitih posnetkov. Ubogi profesor je namreč preteknil ves staromestni Dunaj, obhodil vse parke, se ustavil ob sleherni cerkvi, kjer postajajo berači. Zaman: njegovega obdarovanca ni bilo nikjer. Ves nesrečen in utrujen od jalovega iskanja je stopil v predmestno krčmo in si naročil vrček piva, da poplakne svoj obup.

Za isto mizo je sedel mlad, nezaposlen delavec. Beseda dá besedo, in profesor mu zaupa svojo nesrečo. Delavec je bil dober človek in mu svetuje, naj se obrne na predsednika beraške organizacije; naslov je ta in ta.

Profesor se zahvali in je že pri vratih. Pol ure nato stoji pred dičnim predsednikom, trebušatim, lepo oblečenim gospodom — ne mislite morda, kje v začaranem gradu, temveč v prijetnem, moderno opremljenem in toplo zakurjenem stanovanju. »Oglasite se jutri,« reče kratko svojemu gostu.

Drugi dan dobi profesor iz rok »predsednika dunajskih beračev« dragoceni zlatnik nazaj. Toda zanj je moral plačati staremu beraču trideset šilingov. Pa kaj to — glavno je, da je novec spet pri njem.

Vem, da morilec ni vreden tvoje ljubezni. Svobodna si in če hočeš, me lahko naznaniš. Če sem izgubil tebe, je vse drugo zame brez vrednosti. Obmolknil je in si podprl glavo z rokami.

Pogumno je stopila k njemu. »Praviš, naj odidem... Mogoče... ne vem... In če si res... za druge... morilec... za tvoje brata... zame nisi... Zame je to strašna pravljica, kateri ne smem verovati. In prikazen mrtveca se ne bo postavila med naju. Zapustiti te zdaj, ko se ti odvrtaš od samega sebe? Nikoli. Nikoli!... Po tej izpovedi te ljubim še bolj, ker si zdaj brezmejno nesrečen. Kako trpiš! Hočem, da skupaj trpiva. Zaupal si mi svojo skrivnost — biti hočem tvoja družica. Ta skrivnost bo naju zvezala za vedno in ljubezen bo vse zadušila. Aleksej, poglej me, zame si čist ko poprej. Pusti mrtveca v miru. Postavila mu bova spomenik... plačala maše za mir njegove duše... in prikazen te bo

Se nadaljuje na str. 4.

Takšen je konec. Ali ne bi bil lep film, napet, zanimiv in slikovit? Da ni ljubezni, oporekate, in ženske? E, prijatelj moj, to je pa stvar filmskega pisatelja, saj bo dobil honorar za film, če ga bo kaj prida — naj si pa ljubezen in žensko izmisli!

Nemci in Poljaki so sklenili pakt o medsebojnem nenapadanju za dobo 10 let.

Prejšnji ponedeljek je v brzem vlaku Berlin—Dunaj—Sušak eksplodiral v vagonu I. razreda peklenški stroj. Vagon je popolnoma zgorel. Atentat je zahteval tri smrtne žrtve: Mirka Barakinija, uradnika iz Hrastnika, Avstrijca Edvarda Wachtla in Giacoma Kapusa iz Trsta. Kdo je spravil peklenški stroj v vagon, preiskava še ni dognala.

Naša vlada je podala ostavko. Novo vlado je sestavil bivši večkratni ministrski predsednik Nikola Uzunović. Razen dosedanjega predsednika dr. Srškića in ministrov dr. Stankovića in Matice, ki jih v novi vladi ni, so zastopane v njej vse prejšnje osebnosti.

Pravična usoda. Glavni dobitek poljske razredne loterije (8 milijonov Din) je zadelo šest siromašnih rodbin v Čenstohovi, med njimi neka vdova s 6 otroki.

Zaradi vse večjih skandalov v zvezi z afero sleparja Stavjskega in še drugih finančnih sleparij, v katere so zapleteni tudi nekateri ministri, je Chautempsova vlada v Franciji podala ostavko. Po Parizu se dan za dnem vrše demonstracije proti vladi in parlamentarizmu.

Italija: 42.7 milijona. Po uradni statistiki je štela Italija 31. decembra lanskega leta 42.692.000 ljudi, t. j. za 419.776 več kakor leta 1932. Prejšnje leto je znašal prirastek samo 334.503.

Filmska zvezda Greta Garbo se je zaljubila. V svojega režiserja. Priče izpovedujejo, da so ju videle, kako sta zaljubljeno gledala drug drugemu v oči, vrhu tega ga je Greta nežno gladila po roki. Drugih podrobnosti sicer še ne vemo, vendar utegne biti zaenkrat že to dovolj velika senzacija; saj ves svet natančno vé, da »božanska« Greta doslej še ni ljubila, čeprav ji bo že okoli 30 let.

Bivši carski general Denikin je v Parizu predaval o bodoči vojni. Dejal je, da bo prihodnje leto kritično zaradi plebiscita v Posaarju in ker takrat poteče japonski mandat nad otoki v Tihem oceanu. Japonci pa otokov ne marajo vrniti. General je na koncu podal dve zanimivi številki: od takrat ko so se Židi izselili iz Egipta pa do danes, t. j. v 3582 letih, je bilo na zemlji le 232 let popolnega miru.

Tretjina Tokija je obolela za gripo. Vse bolnice so prenapolnjene. Vsak dan umre povprečno 150 ljudi.

Kalvarija ljubezni

Roman iz naših dni. — Napisal P. R.

52. nadaljevanje

»Ne, mamica, tega ne trdim. Sama veš, da ti nikoli nisem ničesar očital... Zakaj tajiš, da se boriš sama s seboj? Da bi tvoje dobro srce rado odpustilo, pa ga tvoja volja pre-
»vpije: Ne, ne!...«

Mlada mati je vstala.

»Preveč sem pretrpela, da bi mogla kdaj pozabiti. Njegov zločin je prizadejal preveč gorja in žalosti, da bi mu ga mogla odpustiti. Mogoče, da se moje srce bori z mojo voljo. Toda rečem ti, sin: Zmagala bo volja!«

»Mama!...«

»Zmagala bo volja!« je vzkliknila še enkrat s presekanim, hripavim glasom.

Čez trenutek je nekoliko mirneje povzela:

»Ne maram biti slabša, a tudi ne boljša od drugih. Prvi mah sem v tvojih očeh izpregledala skrivno željo tvojega srca. Mislil si... morda celo obljubil, da bom tudi jaz odpustila. Ne, sin! Kadar bodo odpustili vsi drugi, ki so trpeli zaradi njegovega zločina, takrat bom odpustila tudi jaz. Nič prej. To je moja poslednja beseda. In če te smem česa prositi, Franc, te prosim: ne govori več o tem. Ne imenuj več pred menoj imena tega človeka, zakaj zame je in mora ostati tujec.«

Oči so ji gorele, ko je govorila, in ustnice so ji drgetale. Franc se je ustrašil, da je ne bi zadela kap od prevelikega razburjenja. Sklonil je glavo in zamrmral:

»Prav, mama, kakor želiš...«

Popoldne sta imela mati in sin razgovor o svojem bodočem ravnanju. Soglasno sta sklenila, da se Ilona ne bo več oglasila v Horvinovem sanatoriju in tudi Cirila ne bo smela več videti. Zakaj oba, mati in sin, sta se zavedala, da nesrečni Milavec nikoli ne sme izvedeti imen tistih, ki so v teh osemnajstih letih njegove duševne smrti skrbeli zanj. Sklenila sta, da bo Ilona naložila na njegovo ime večji znesek v neko banko, Franc mu

bo pa povedal, da mu je ta denar zapustil neki njegov prijatelj, ki hoče ostati nepoznan. Tako bi bil nesrečni mož preskrbljen do smrti. Samo ali bo hotel to darilo sprejeti?

Dalje sta Ilona in Franc sklenila, da pustita Cirilu njegovega dotedanega slugo, ki je znal najbolje ravnati z njim. Kar se tiče razmerja med Francem in dr. Horvinom, je Ilona dovolila sinu, da ga sme obiskovati, kadar ga bo volja, zanj pa mora kirurg tudi v bodoče ostati tujec.

Vse to naj bi Franc povedal dr. Horvinu. Mladi mož je vedel, da se Ilona ne bo dala pregovoriti. Sleherni poskus za spravo z možem, ki jo je pred leti tako hudo razžalil, je moral vnaprej ostati brez uspeha. Zato tudi ni hotel več siliti vanjo. Vzlic temu mu je pa vendarle ostala še iskrica nade... drobna iskrica...

Drugi dan je Franc spet odšel h kirurgu. Dr. Horvin ga je že nestrpno čakal. Nežno ga je objel, nato je pa hlastno vprašal:

»Kaj je novega, sin moj?«

»Nič dobrega, oče... Na žalost ste deloma imeli prav...«

»Noče mi odpustiti?«

Starcu se je tresel glas. Neizmerna žalost je odsevala iz njegovih oči.

»Potrpite, oče, odpustila bo...«

Horvin je še huje vztrepetal. Nova nada je vstala v njegovem srcu.

»Zakaj pa potem praviš...?«

»Odpustila bo... toda šele pozneje.«

»Mislíš?«

»Skoraj prepričan sem, oče.«

Franc ni maral dodati: »Kadar bodo tudi drugi odpustili.« Ta pridržek bi očeta preveč razžalostil. Mladi mož je začel nato pripovedovati očetu o sklepih, do katerih sta bila prišla z materjo zastran Cirila.

»Danes mu gre še mnogo bolje kakor včeraj«, je rekel kirurg. »Že snoči se mu je popolnoma vrnil spomin.«

Pobesil je glavo.

»O svoji ženi je govoril... in o svojih otrocih.«

»O otrocih?«

»Da, dva otroka ima.«

Tega mu Ilona ni bila povedala.

Torej je njegova mati le prav ime-
la, ko je dejala, da tudi drugi trpe zaradi nesrečnega očetovega dejanja. Tudi njegova otroka sta kakor on izgubila svojega očeta... Tudi onadva sta ga objokovala, misleč, da je že zdavnaj mrtev. In onadva morata prva odpustiti, potem šele se bo tudi Ilona omehčala. Franca je obšlo malodušje.

Horvin je še zmerom sklanjal glavo. Ali je slutil, kakšne misli se pode njegovemu sinu v glavi? Kdo ve!

Nekaj sekund nato sta oba stala ob znojju bolnikove postelje. Ciril je prvi mah spoznal Horvina, potem je pa njegov pogled začudeno zletel k mlademu možu.

»Vaš dober prijatelj sem«, je odgovoril na nemo vprašanje Franc. »Nekoč, pred davnimi leti, vas je srečal moj oče, ko ste bili popolnoma sami na svetu. Zasmilili ste se mu, pa vas je vzel k sebi in skrbel za vas. Tako sem vas tudi jaz spoznal. Ne bojte se, gospod... Kakor smo skrbeli za vas v teh strašnih letih, prav tako bomo pazili na vas tudi v bodoče...«

Milavec je vztrepetal. Njegovo obvezano čelo se je nabralo v gube. Videlo se je, da si krčevito prizadeva, da bi oživil spomin.

»Iščem v spominu...«, je zajeceljal. »Da... od časa do časa zagledam v duhu nekega visokega mladega moža... časih me je vodil na izprehod...«

»To sem bil jaz.«

»Vi?... In potem je bila neka žena v črni obleki...«

»Moja mati«, je mehko odgovoril Franc.

»Ah!« je zamrmral Ciril. Od napore pri obujanju spomina se mu je čelo pokrilo z znojem. »Tak vi ste bili... vi in vaša mati... ki sta bdela nad menoj?«

»Da... in poprej tudi moj oče«, je hlastno dodal mladi mož in se obrnil proč, boječ se, da ga ne bi oči izdale.

Horvin je vzdihnil. Stal je pri oknu in gledal svojega sina. Kako lep je in postaven! In srce se mu je širilo ob misli, da ga ta sin ljubi. Potem ga je pa druga misel zbodla v srce.

»Ilona!... Ona mi ne bo nikoli odpustila!... Oh, Bog bodi zahvaljen, da imam njega!«

Ciril si je segel z roko po čelu.

»Pravite, da sem bil sam in za-

puščen, ko me je našel vaš oče in se zavzel zame...«

»Da... tako mi je vsaj zmerom pripovedoval... Zakaj dolgo je že tega.«

»Kako dolgo?«

»Osemnajst let.«

»Osemnajst let!... O, Bog!... In ves ta čas sem hodil kakor živ mrtvec po svetu...«

Počasi se je obrnil h kirurgu.

»Horvin!« ga je tiho poklical.

Zdravnik je pristopil k postelji.

»Davi ste mi rekli, da ne veste, kje so moja žena in otroka?«

»Na žalost«, je prikimal kirurg.

»Toda po tisti strašni nesreči... po operaciji...«

»Je vaša žena prišla k vam v moj sanatorij. Kakšen mesec dni nato vas je vzela s seboj.«

»V Cvetlično ulico... Saj smo tam stanovali, če se prav spomnim?«

»Da, v Cvetlično ulico v Ljubljani... Pozneje sem se nekega dne oglasil pri vas, da poizvem, kako vam gre. Sprejela me je stara služkinja in mi povedala, da je vaša žena neznano kam odpotovala in vzela vas in otroka s seboj.«

»In potem?«

»Potem nisem nikoli več ničesar slišal ne o vas ne o vaših.«

Ciril se je zamislil. Zdajci so se mu zasolžile oči.

»Moja žena... moja otroka... moja mati... Ali so mar vsi umrli?«

Globok vzdih se mu je izvil iz prsi.

»Drugače vendar ne bi bil ostal popolnoma sam na svetu, od vseh zapuščen... Ne bi me bili vrgli na cesto samo zato, ker nisem imel več razuma... ker sem postal žalostna človeška razvalina... Ne, ne, zaradi moje nesreče bi me še bolj ljubili...«

Solze so mu lile po licu. Zaihtel je.

»O, gotovo se je tudi njim pripetila strašna nesreča... moja uboga stara mati... moja Ljudmila... in moja ljubljena otročička... Oh, Marko, kje si? Kje si, Boža...«

Franca je vrglo nazaj. Vsa kri mu je izginila z obraza.

Ljudmila... Marko... Boža!

Saj to so vendar imena, ki jih tudi on dobro pozna! Če bi jih kdo izgovoril vsako posebej, jih ne bi niti za mar vzel. Toda vsa tri v eni sapil Saj tako je ime gospe Harleyevi in njenima dvema otrokoma!... O, dobro je še pomnil, da mu je Marko dejal, da je njegovi materi Ljudmila ime..

Nadaljevanje s 3. strani.
nehala zasledovati... Poglej me... povej mi, s katero roko si vlijl strup? Z desno? Da? Daj, da jo poljubim... Za ves svet je zločinska — zame je pa roka, ki me vodi k sreči v življenju. Naposled, ako ne najdeš tu miru, prodajva vse in se odpeljiva v tujino. Vodi le-to: v teh minutah se čutim še bolj tvojo. In tebi je posebno zdaj potrebna moja ljubezen. Dragi... Dvignila je njegovo glavo in strastno pritisnila svoje ustnice na njegove. »In zdaj — popolna pozaba teh dogodkov. In odpeljiva se... tudi meni so zoprni ti kraji.«

Aleksej je vstal, ona ga je prijela pod pazduho in šla proti vili.

»Poslušaj, drago dekle, ali si res zmožna ljubiti morilca?«

»Tiho, niti besede več o tem. Vse je umrlo s tvojim bratom.«

Čez nekaj časa se je njegov obraz razjasnil, lahek nasmešek mu je zaigral na ustnicah. Lina je potrta izpustila njegovo roko. V tem hipu je glasen grohot odjeknil po parku.

»Ha, ha, ha... Kaj porečeš, draga?«

Mislila je, da je znorel.

»Kaj porečeš?... ha?... ali sem slabo igral svojo vlogo? Ali si mar verjela?«

Strmeč ga je Lina gledala.

»Kaj naj to bo?«

»Igral sem komedijo... in vesel sem, ker sem se prepričal, kako zelo me ljubiš...«

»Komedijo? Zakaj?«

»Glej zato... Fantazija... muha me je prijela.«

»Ali mar nisi imel brata?«

»Še zdaj ga imam. Toda živi v tujini. Lagal sem ti iz drugega vzroka. Zlagal sem se ti, da je vse to moje. To je bratovo. Ali mi boš odpustila tole nedolžno laž? Kdor je odpustil morilcu, bo odpustil tudi lažniku. Ali me boš še vedno ljubila, čeprav vila ni moja?... Povej, dragica?...«

Prav takrat je z druge strani prišel upravitelj vile. Ustavil se je pri Alekseju in mu na uho nekaj rekel.

»Linica, važna, zelo važna zadeva. Trenutek! Pojdi v vilo — takoj pridem!« In šel je za upraviteljem.

Čez pol ure je bil Aleksej v vili. Line ni bilo tam. Iskal jo je v vseh sobah — nikjer je ni bilo. Šel je na vrt, šel križem skozi drevored — ni je bilo. Ne v parku in ne na gozdni jasi. Pričel je klicati — nihče ni odgovoril. Edino odmev je zlobno ponavljal njeno ime. Prišel je do morja. Nikogar. Valovi so neskrbno božali zapuščeno obrežje. Strašna misel je prešinila njegove možgane. Ne, ne! Ni mogoče! A kje je potem?

Gnan od hude slutnje je odhitel k vili, iskal služabnika, pa ga ni našel. Odšel je dalje — medpotoma je srečal vrtnarja. »Poslušaj, ga je vprašal s tresočim se glasom, ali nisi videl gospodične?« — »Gospodične? Šla je na cesto.« — »Na cesto? In se ni vrnila?« — »Ne.« — »In ni rekla ničesar?« — »Vprašala me je, čigava je ta vila.« — »In kaj si odgovoril?« — »Da je vašega brata.«

Vrt, vrtnar, vila, park — vse se je takrat zatemnilo pred Aleksejevimi očmi.

Nehote je stopil na cesto. Dolga, ravna, odkrita pot. Line ni bilo. Namestu nje se je v daljavi komaj videla majhna črna pika. Polagoma je tudi ta izginila z obzorja.

»Končano,« je zamrmral. »Končano.«

Mehanično se je napotil nazaj. Šel je mimo vile in vrta, stopil na jaso pri duplini in sedel za mizo.

Morje se je malobrižno igralo pred njim, kakor da ga pozna. Pogled je mirno sledil valovom in misli so hitele daleč na cesto, zasledujoč izginulo, drago bitje.

Prepričan je bil, da jo bo nekega dne dobil nazaj. Da... Toda zdaj je bil zelo, zelo bolan. Lina je iztrgala delce njegove duše. Vse bo minulo nekega dne, toda v teh minutah je vedel samo to: če bi bil res ubil svojega brata — ne bi trpel tako zelo kakor zdaj trpi...«

Grof MONTE-CRISTO

Roman

Napisal Aleksander Dumas

28. nadaljevanje

Kadar so se njune roke doteknile se mu je naredila tema pred očmi in kri mu je vzklopela v žilah. Sicer je Tereza le plaho in s pobešenimi očmi poslušala, kaj ji je njen kavalir govoril, toda Luigi je čital v njegovih žarečih pogledih laskave poklone, da so se mu zibala tla pod nogami in so ga obhajale morilske misli.

Ko je bilo plesa konec, kavalir vljudno odpelje Terezo nazaj, kjer jo je čakal Luigi. Med četvorko je bila večkrat skrivaj pogledala po svojem zaročencu in vsakikrat se je zdržnila, ko je videla njegov bolešno spačeni obraz. Skoraj v strahu se da Luigi odvesti s plesišča. Mladi mož je vso pot molčal. Šele pred njeno hišo jo vpraša: 'Tereza, kaj si si mislila, ko si plesala z mlado groficično?'

'Mislila sem si,' mu odkritosrčno odgovori, 'da bi dala pol svojega življenja za obleko, kakršno ima grofica.'

'In kaj ti je rekel tvoj kavalir?'

'Rekel mi je, naj rečem samo besedico, pa jo bom imela.'

'Prav je imel,' zamrmra Luigi. 'Ali si je res tako strastno želiš?'

'Da.'

'Dobro — dobila jo boš.'

Deklica ga začudeno pogleda, toda njegov obraz je bil tako čudno mrk, da ji je beseda obfala v uho. Sicer se je pa Luigi takoj nato poslovil. Tereza mu je sledila z očmi, dokler ni izginil v temi. Nato šele je stopila v hišo.

Tisto noč se je zgodila velika nesreča. Tik spalnice lepe Karmele je začelo goreti. Mlado groficično je zbudila silna vročina; vsa v strahu je planila iz postelje in hotela zbežati. Toda hodnik, po katerem bi morala na prosto, je bil že v dimu in plamenih. Vrnila se je v spalnico in začela kričati na pomoč. Tedaj se pa njeno okno nenadoma odpre in v sobo skoči mlad kmet, jo vzame v naročje in jo odnese skozi okno. Tam jo nezavestno pusti na travi. Ko se je osvestila, je bil njen oče pri njej in jo obujal v življenje. Ogenj je uničil skoraj celo krilo graščine; a kaj za to, glavno je, da je bila Karmela rešena. Njenega rešitelja so zaman iskali, nihče ga ni bil videl, Karmela sama je pa bila tako zmedena in v strahu, da ni znala nič popisati, kakšen je bil njegov obraz in kako je bil oblečen.

Drugi dan se zaljubljenca kakor po navadi dobita kraj gozda. Luigi je prišel prvi. Ves razigran stopi deklici naproti; bilo je, kakor bi bil popolnoma pozabil snočnje dogodke. Tereza je bila nekam zamišljena, ko je pa videla, kako dobre volje je Luigi, se je tudi ona hlinila veselo. Luigi jo prime za roko in jo pelje k jami, kamor je bil nekoč skrtil Cucumetta. Tam obstane. Deklica je čutila, da jo čaka nekaj izrednega, in ga srmo pogleda.

'Tereza,' začne Luigi, 'ali nisi snoči rekla, da bi dala pol življe-

nja za obleko, kakršno je imela mlada groficična?'

'Da,' začudeno pritrdi Tereza, 'toda bila sem blazna, da sem izrekla takšno željo.'

'In jaz sem ti odgovoril, da jo boš dobila. Do zdaj ti še nikdar nisem česa obljubil, ne da bi ti bil izpolnil. Stopi v jamo in obleci se!'

S temi besedami odvali kamen in jo rahlo potisne naprej. Dve voščenci sta goreli v jami in sredi med njima je viselo brušeno zrcalo. Na preprosti mizi, ki jo je bil Luigi sam zbil, so ležale demantne lasnice in biserna ogrlica, na stolu zraven nje pa plesna obleka.

Tereza krikne od veselja in plane v jamo, ne vprašujoč, kje neki je Luigi dobil to obleko, ne misleč na to, da bi se mu zahvalila. Luigi nato jamo speč zadela, zakaj vrh bližnjega griča je bil zagedal nekega jezdeca, ki je prihajal proti njima. Zgrešil je bil pot in je prosil Luigi, naj mu jo pokaže. Pastir ga spremi do prvega križpotja, nato se hoče obrniti.

'Nà, za žalugo,' mu reče neznanec in mu ponudi srebrnik.

'Hvala,' odgovori ponosno Luigi in umakne roko, 'svojih uslug ne prodajam.'

'Prav,' meri popotnik, 'če že plačila ne maraš, pa vsaj darila ne boš odklonil.'

'To je nekaj drugega.'

'Nà dva beneška zlatnika, pa ju daj svoji nevesti za uhanje.'

'Vam pa v zameno tole bodalo,' odgovori mladi pastir in mu pomoli orožje, ki ga je bil sam izdelal. 'Od Albana pa do Civitella Castellane ne boste dobili bodala, ki bi imelo lepše zrezljan ročaj.'

'Vzamem ga,' reče neznanec. 'Kako ti je ime?'

'Luigi Vampa. In vam?'

'Pomorski Simbad.'

'Francu se utrga tik začudenja. »Pomorski Simbad?« vpraša osuplo.

'Da,' odvrne pripovedovalec, »tako se je predstavil Vampi. Pastir spusti zlatnika prezirljivo v žep in se počasi vrne nazaj. Kakih dve sto korakov od jame se mu zazdi, da je slišal slaboten krik. Napne petelina na svoji puški in se zažene v tek. Ne mine minuta, ko je že vrhu griča, kjer je bil r. izmedal popotnika. Od ondod je imel razgled na vse strani, in tedaj zapazi kakih tri sto korakov daleč nekega moža, ki je vlekel Terezo za seboj. Vampa obstane kakor pribit. Toda že prihodnji mah se je osvestil. Videl je, da moža ne bo mogel dohiteti, ker se je bližal gozdu. Hladnokrvno dvigne puško k licu, pomeri in sproži.

Nasilnež obstane, kolena se mu zašibe, izpusti Terezo in teledne po fleh. Nekaj sekund nato je bil Luigi že pri njima. Videč da se Terezi ni nič zgodilo, se obrne k ranjencu, ki je ležal s spačnim obrazom nepremično na zemlji.

V njem spozna Cucumetta. Bil je mrtev. Razbojnik se je bil tisto jutro, ko sta ga mlada človeka rešila, zaljubil v Terezo in prisegel sam pri sebi, da mora biti njegova. Vsak dan je oprezal za njo in tudi tisto jutro; tako je ujel trenutek, ko je šel Vampa popotniku kazati pot in pustil Terezo samo. Porabil je ugodno priliko, planil iz zasede na pastirico in jo odvedel s seboj, trdno prepričan, da mu je živ krst ne more več vzeti. Takrat ga je pa zadela smrtonosna Luigijeva krogla.

Vampa je nekaj časa opazoval mrtvega razbojnika, ne meneč se za trepečočo Terezo, ki se je plaho stiskala k njemu. Nato se obrne k njej:

'Glej, saj si se že napravila! Potem se moram pa tudi jaz preobleči!'

Tereza je bila res že od nog do glave v obleki lepe groficične.

Vampa si oprta Cucumettovo truplo in ga odnese v jamo. Tereza je ostala zunaj.

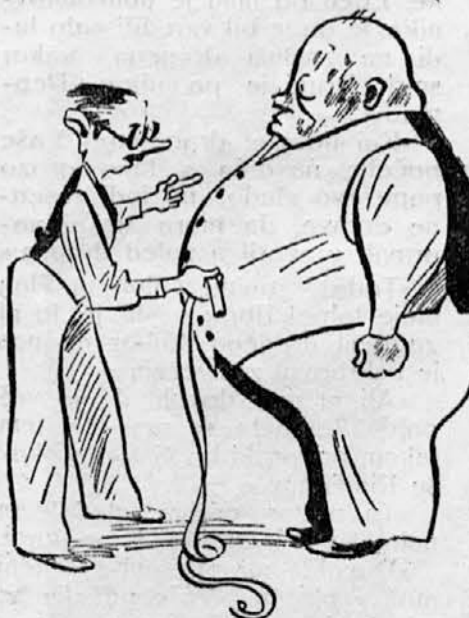
Prizor je bil kaj nevsakdanji: pastirica, ki pase ovce v kašmirski obleki, z bisernimi uhani in ogrlico, z demantnimi lasnicami in gumbi iz safirja, smaragdov in rubinov. Čez kakšne četrt ure se tudi Luigi prikaže iz jame. Bil je v jopiču iz granatnega žamefa z vrezanimi zlatimi gumbi, pod njim se je svetil vezen svilnat telovnik, okoli vratu si je bil ovil rimsko ovratnico, hlače je imel iz svetlo modrega žamefa, ob boku z rdečo in zeleno svilo prešito torbo za patrone, namestu nogavic pisane dokolenke iz damjakovine, na glavi pa klobuk s frfotajočimi trakovi vseh barv; za pasom je imel zataknjeni dve uri, v nožnici mu je pa tičalo bodalo iz najzlahnejšega jekla.

Terezi se izvije vzklik začudenja: Vampa se je bil oblekel v Cucumettovo nošo! Mladi mož je opazil, kakšen vtis je napravil na svojo nevesto. Ponosen nasmeh mu zaigra okoli ust.

'Nu, ali si zdaj pripravljena deliti mojo usodo, naj se zgodi kakoli?'

'O, dal' vzklikne dekle navdušeno.

'Daj mi torej roko in pojdiva, ker ne smeva več izgubljati časa.'

Uslužnost

'Bodite tako ljubeznivi, gospod direktor, pa primite tale konec centimetra, z drugim bom pa hitro stekel okoli vas — takoj bom spet nazaj, gospod direktor!'

Tereza seže svojemu dragemu pod roko, ne da bi ga bila vprašala, kam jo pelje; zakaj tisti trenutek se ji je zdel lep, ponosen in močan kakor sam Bog. Tako zavija v gozd.

Hodila sta kakšno poldrugo uro, ko se ustavi pred neko globeljo. Zdajci se prikaže kakih deset korakov od njiju neki mož, nameri puško na Vampo in zavpije: 'Nihi koraka več dalje, drugače si mrtev!'

'Ne bodi otročji!' ga prezirljivo zavrne Vampa. Tereza se je v strahu stisnila k njemu. 'Od kdaj pa volkovi drug drugega trgajo?'

'Kdo si?' vpraša straža.

'Luigi Vampa, pastir pri grofu Sanfeliceju. Hotel bi govoriti s tvojimi tovariši, zbranimi na jasi blizu Bele pečine.'

'Če je tako, pa pojdi z menoj,' odgovori straža. 'Ne, boljše je, da greš pred menoj, ko tako dobro veš, kje je zbirališče.'

Vampa se razbojnikovi opreznosti nasmehne in krene s Terezo naprej. Čez kakih pet minut jima razbojnik veli 'Stoj', trikrat po vranje zakraka in ko dobi enak odgovor, pomigne pastirju, naj nadaljuje pot.

Jasa pri Beli pečini se je raztezala po nizkem gorskem grebenu. Ko sta Tereza in Luigi prišla do nje, se naenkrat zagledata sredi razbojnikov. Bilo jih je kakih dvajset.

'Tale fant bi rad z vami govoril,' pravi straža.

'Kaj nam ima povedati?'

'Da sem sit pastirjevanja,' odgovori Vampa.

'Aha, razumem,' se zasmehuje eden izmed razbojnikov. 'Zato si nas prišel prosit, da te sprejmemo med svoje.'

'Naj bo dobro došel med nami!' vzkliknejo razbojniki iz Pampinare, Ferrusine in Anagnija, ki so Vampo spoznali.

'Prišel sem vas prosit nečesa več.'

'Česa neki?' se začudijo razbojniki.

'Vaš poglavar bi hotel biti.'

'Sirov grohot dobi za odgovor. 'Kaj si velikega storil, da si lastiš to čast?' ga vpraša poglavarjev namestnik.

'Ubil sem vašega poglavarja Cucumetta — dokaz za to vam je že obleka, v kateri stojim pred vami — in zažgal graščino grofa Sanfeliceja, da sem mogel svoji nevesti pokloniti svatbeno obleko.'

Uro nato je bil Luigi Vampa soglasno izvoljen za Cucumettovega naslednika.

'Nu, Albert,' se obrne Franc k svojemu prijatelju, »kaj rečeš zdaj o Luigiju Vampi?«

'Kaj rečem? Da je vsa ta povest navadna bajka in da Luigija Vampe sploh nikoli ni bilo.'

'Pravite, da uganja dični Vampa svojo razbojniško obrt v rimski okolici?' se obrne Franc speč k Pastriniju.

'Da, in sicer tako temeljito, da mu živ krst ne more do živega. V dolini ima zaveznike med pastirji, ob Tiberi pri ribičih, ob morju pa med fihotapci. Kadar ga love v gorah, je prav gotovo na reki; če ga gonijo na Tiberi, jim uteče na morje; kadar mislijo, da ga bodo zalotili na otokih Gigliu, Gnanu-

ljiu ali Monte-Cristu, se pa nena-
doma pojavi v Albanu, Tivoliju
ali v Ricci.«

»In kaj napravi z ljudmi, ki mu
pridejo v pest?«

»Na moč kratek proces. Določi
jim rok dvanajstih ali štiriindvaj-
setih ur — kakor se mu pač zdi
— da si priskrbe odkupnino. Če
ni dotlej denar v njegovih rokah,
jim milostno navrže še eno uro.
Ako po preteku teh šestdesetih
minut ne dobi odkupnine, požene
jetniku kratkoma krogljo v glavo,
ali mu pa zasadi nož v srce — in
konec.«

»Nu, kaj rečeš, Albert,« se obr-
ne Franc k prijatelju, »ali te izlet
v rimsko okolico še zmeraj
mika?«

»Kajpada me mika — če je
vožnja količkaj slikovita.«

Prav takrat odbije ura devet,
vrata se odpro in na pragu se
prikaže izvošček.

»Ekscelenci,« pravi in se pri-
kloni, »voz je pripravljen.«

»Prav,« odgovori Franc, »profi
Koloseju torej!«

»Skozi vrata del Popolo, eks-
celenca, ali čez mesto?«

»Čez mesto seveda!« vzklikne
Franc.

»Veš kaj,« meni Albert in vsta-
ne, »imel sem te vendarle za po-
gumnejšega.«

S temi besedami prime prijate-
lja za roko. Oba kreneta po stop-
nicah dol in stopita v voz.

XI

Prikazni

Na vožnji po temnih ulicah je
Franc ves čas molčal; njegove
misli so bile prepolne tega, kar
je slišal o Luigiju Vampi. Čudno
se mu je namreč zdelo, da je Pa-
strini pri tem omenil ime njego-
vega gostitelja na Monte-Cristu
in govoril o otoku kot zavešču
razbojniškega poglavarja. Tedaj
mu je tudi prišlo v spomin, da je
opazil, ko je stopil na Monte-
Cristo, med pomorščaki na otoku
dva bandita.

Toda vse to je bilo pozabljeno
tisti mah, ko je uzrl v bledem si-
ju mesečine mračno zidovje Ko-
loseja. Voz se je ustavil in mla-
da moža sta skočila na tla. Franc
je Kolosej poznal, saj ga je že
najmanj desetkrat videl; zato je
pa mogočna stavba napravila
tem večji vtis na njegovega to-
variša.

Franc je prepustil Alberta vod-
niku, da mu razkaže levjo jamo,
gladiatorsko ložo in oder cesar-
jev, sam je pa zavil po stopnicah
navzgor in se ustavil v senci ne-
kega stebra, od koder je imel
razgled na ves Kolosej. Tako je
stal in kake četrt ure užival veli-
častni prizor, ko se mu je nena-
doma zazdelo, da se je spodaj
odkrušil kamen in zgrmel v glo-
bino.

Nekaj trenutkov nato je opazil
nekega moža, ki se je izluščil iz
teme in zavil obsijan od meseči-
ne po stopnicah. Ulegnil je biti
tujec kakor Franc, ki mu je bila
samota ljubša od družbe klepe-
čavega vodnika, pa si je hotel
sam ogledati romantične razva-
line; toda iz njegove opreznosti
in iz tega, kako se je oziral oko-
li sebe in prisluškoval, je Franc
spoznal, da je prišel sem z do-

V 24 URAH

barva, piisira in kemično čisti obleke,
klobuke itd. Škrobi in svetlolika sraj-
ce, ovratnike, zapestnice itd. Pere,
suši, monga in lika domače perilo.
Parno čisti posteljno perje in puh

**tovarna IOS. REICH
LJUBLJANA**

ločnim namenom in da nekoga
pričakuje.

Mladi mož se je nehote še bolj
stisnil v senco stebra. Neznanec
je bil tako daleč od njega, da ni
mogel razločiti njegovega obra-
za. Ogrnjen je bil v velik rjav
plašč, pokrit je bil pa s široko-
krajnim klobukom. Franc je po
njegovi zunanosti presodil, da
pripada če že ne plemiškim vsaj
odličnim krogom.

Tako je čakal vidno nestrpen
kajih deset minut, ko se je ne-
nadoma pojavil na stopnicah
drugi mož in krenil z naglimi ko-
raki proti neznanu. Došlec je
bil v noši ljudi z drugega brega
Tibere.

»Oprostite, ekscelenca,« je de-
jal v rimskem narečju, »upam, da
niste predolgo čakali. Pravkar
je bilo deset.«

»Niste vi prišli prepozno, tem-
več jaz prezgodaj, zato je opra-
vičevanje odveč,« je odgovoril
tujec. »Sicer pa... če bi se bili
zakesnili, bi vedel, da vas je mo-
ralo kaj posebnega zadržati.«

»V tem se ne bi zmotil, eksce-
lencia. Prihajam namreč iz An-
gelskega gradu, kjer se mi je ko-
maj posrečilo priti z Beppom
skup.«

»Kdo je Beppo?«

»Jetniški uradnik; dajem mu
stalno plačo, da izvem, kaj se
zgodí v ječah Njegove Svetosti.«

»Oho! Vidim, da ste previden
mož!«

»Človek nikoli ne ve, eksce-
lencia, kaj se lahko zgodi. Mor-
da tudi mene nekega dne dobe
v mrežo kakor ubogega Peppi-
na, in takrat bi mi vsaka podga-
na prav prišla, da bi mi poma-
gala pregledati mrežo.«

»Bodiva kratka; kaj ste do-
gnali?«

»V torek ob dveh bodo usmr-
titi dva zločinca, kakor je v Ri-
mu že navada za velike prazni-
ke. Eden od njiju je ubil duhov-
nika, ki ga je bil vzredil; zato tu-
di ne zasluži drugega kakor
smrt. Drugi je pa ubogi Pep-
pino.«

»Kaj hočete, dragi moj! Vaše
početje navdaja s tako grozo
papeževó vlado, pa tudi sosēd-
ne države, da mora nekaj na-
praviti v svarilen zgled drugim.«

»Toda Peppino sploh ni član
moje tolpe! Ubog pastir je, ki ni
zagrešil drugega, kakor da nas
je oskrboval z živežem.«

»Ali ni mar dovolj, da je vaš
pajdaš? Obeta se nam po tem
takem prizor, ki bo čisto po oku-
su Rimljanov.«

»Ta prizor mislim gledalcem
nekoliko pokvariti,« odvrne drugi.

»Dovolite mi pripombo,« meni
mož v plašču. »Vaše početje se
mi ne vidi pametno.«

»Pripravljen sem na vse, samo
da rešim nesrečneža, ki je zara-
di mene zašel v zagato. Tako mi
Matere božje, sram bi me bilo

pred samim seboj, če se ne bi
zavzel za vrlega dečka.«

»In kaj nameravate storiti?«
»Razpostavil bom okoli mori-
šča kakih dvajset mož, in v tre-
nutku, ko ga bodo pripeljali, bo-
mo na dano znamenje planili z
bodali na stražo in ga osvobo-
dili.«

»Ta način se mi ne zdi kaj za-
nesljiv; jaz poznam boljšega.«

»In kakšen je vaš načrt, eks-
celenca?«

»Dal bom nekomu, ki ga no-
čem imenovati, dva tisoč pia-
strov, in bom dosegel, da odgo-
de usmrtilcev do prihodnjega le-
ta; ob primerni priložnosti bom
pa žrtvoval nadaljnjih dva tisoč
piastrov, pa bodo Peppina pu-
stili, da pobegne.«

»Ali mislite, da se vam bo po-
srečilo?«

»Zanesite se, prijatelj, da bom
s svojim zlatom več opravil ka-
kor vi in vaši ljudje z bodali, pi-
štolami in puškami.«

»Prav; toda če se vam ne bi
posrečilo, bomo tudi mi priprav-
ljeni.«

»Ako že hočete! Potrebno ne
bo.«

»Ne pozabite, da je torek že
pojutrišnjem! Časa imate torej
samo še en dan.«

»Da, ali dan ima štiriindvajset
ur, ura šestdeset minut in minuta
šestdeset sekund, in v šest in
osemdeset tisoč štiri sto sekun-
dah se da mnogo storiti.«

»Kako bomo izvedeli, eksce-
lencia, ali se vam bo posrečilo?«

»Najel sem tri okna v Rospo-
lijevi palači. Če bom izprosil od-
goditev, bosta obe vogalni okni
zastri z rumenim, srečnje pa z
belim damastom z rdečim križem
na sredi.«

»Dobro. A po kom mislite po-
milostivo sporočiti?«

»Pošljite mi enega svojih ljudi,
oblečenega v spokorniško oble-
ko. Tako bo lahko prišel tik do
morišča, tam bo pa izročil pismo
predniku bratovščine, le-ta pa
sodniku. Med tem pa obvestite
Peppina, da ne bo od strahu
umrl ali pa zblaznel, drugače bo-
do vse žrtve zaman.«

»Ekscelenca, če res rešite Pep-
pina, bom do smrti vaš dolжник.«

»Pazite, kaj govorite! Utegnem
vas spomniti teh besed, zakaj
zna se zgoditi, da bom nekega
dne tudi jaz vas potreboval.«

»V redu, ekscelenca. Takrat me
boste znali poiskati, kakor sem
vas znal jaz. Pa če bi bili na
drugem koncu sveta, vam ne bo
treba drugega kakor sporočiti
mi: Stori to in to, in storil bom,
kakor gotovo mi je...«

»Tiho!« sikne neznanec. »Gla-
sove slišim.«

»Tujci so, ki si ogledujejo Ko-
losej.«

»Nihče naju ne sme skup vi-
diti. Vodnik bi vas utegniti spo-
znati, in naj bo vaše prijateljstvo
še tako časti vredno, se vseeno
bojim, da ne bi izgubil kredita,
če bi svet izvedel, v kakšnih
vezvah sva.«

»Torej če dosežete odgoditev?«

»Bo srednje okno pregrnjeno z
damastom in na njem bo rdeč
križ.«

»Če pa pomilostilvenega pisma
ne dobite?«

»Bodo vsa tri okna v rumenih
zastorih.«

»In tedaj?«

»Tedaj preizkusite svoja bo-
dala, dovolim vam, in še sam vas
bom gledal pri delu.«

»Velja, ekscelenca, zanesem se
na vas, vi se pa name zanesite!«

S temi besedami je Rimljan v
fiberski noši izginil, neznanec si
je pa se bolj zakril s plaščem
obraz in krenil dva koraka od
Franca mimo njega po stopnicah
v areno. Sekundo nato je Franc
slišal svoje ime izpod oboka;
Albert ga je klical. Počakal je,
da sta se neznanca oddaljila, ker
ni maral, da bi vedela, da jima je
prisluškoval; nato šele se je od-
zval. Čez deset minut sta mlada
moža sedela speč v vozu in se
peljala nazaj v hotel. Albert je
navdušeno govoril o svojih vtisih,
toda Franc je bil bolj redkih bes-
ed; preveč je bil zatopljen v
dogodek, ki ga je bil pravkar
doživel.

Od obeh nezancev mu je bil
eden docela tuj, ne pa drugi, če-
prav je stal v senci in si vrhu
tega še s plaščem zakrival obraz.
Njegov glas se mu je zdel čudno
znan; v njem je čutil fisti ostri
kovinski prizvok, ki ga je v Ko-
loseju prav tako stresel kakor v
jami na Monte-Cristu: Franc je
bil zato trdno prepričan, da je bil
ta mož pomorščak Simbad.

V vseh drugih okoliščinah bi
se mu dal spoznati, že zaradi
radovednosti, ki ga je ta mož z
njo navdajal; toda pogovor v
senci stebra je bil tako zaupnega
značaja, da je to misel pri priči
zavrgel. Vzlic temu si je pa sam
pri sebi dejal, da prve prihodnje
priložnosti, ki se mu bo ponudila,
da neznanca ogovori, ne bo za-
nemarl.

Drugo jutro je moral napisati
več pisem, zato je prepustil voz
Albertu za ves dan. Kot pravi
Parizan je Albert najprej po-
skrbel za večer in naročil ložo v
gledališču. O petih popoldne se
je mladi mož vrnil v hotel; oddal
je bil priporočilna pisma, ogle-
dal si je Rim, zraven pa dobil
vabila za vse naslednje večere.

Albert je bil zadnje čase do-
kaj nezadovoljen, zakaj vse te
štiri mesece, kar je poštoval po
Italiji, ni doživel niti ene ljubezen-
ske zgodbe. To ga je tem bolj je-
zilo, ker je bil zapustil Pariz s
frdnim prepričanjem, da bo žel v
Italiji na tem polju same uspehe.
Na žalost pa ni bilo tako; ljubke
genovske, firenške in napolijske
grofice sicer niso bile zveste
svojim možem, zato pa tem bolj
svojim ljubimcem, in Albert je
prišel do krutega prepričanja, da
imajo Italijanke pred Francozi-
njami vsaj to prednost, da so v
svoji nezvestobi zvečine zveste.

In vendar ni bil Albert samo
kavalir od nog do glave, temveč
tudi mož duhá; dalje je bil grof,
čeprav novejšega datuma — a
kdo se danes pač briga za to,
ali sega komu rodovnik do leta
1399 ali pa do leta 1815! Zraven
je imel — in to je bilo še teht-
nejše — petdeset tisoč frankov
rente; s tem denarjem je lahko
celo v Parizu igral velikega go-
spoda. Zato ga je tem bolj grizlo,
da ni doslej še v nobenem mestu
zbudil pozornosti.

Pevčeva ljubezen

Zvočni film Louisa Graveurja

Ker bo te dni v ljubljanskem elitnem kinu Matici krsna predstava zvočnega filma »Pevčeva ljubezen«, hočemo porabiti priložnost in seznaniti svoje čitatelje s svojevrstno pevske kariere znamenitega angleškega peveca Louisa Graveurja, glavnega igralca v omenjenem filmu.

Louis Graveure je že kot otrok kazal veliko umetniško nadarjenost; zato sta ga mislila njegova roditelja po končani osnovni šoli dati v strokovno šolo za kiparstvo in slikarstvo. Najrajši bi bila videla, da bi jima sin postal arhitekt, toda kaj kmalu se je v mladem Louisu pokazala žilica za petje. Zato je pustil kiparsko šolo in se popolnoma posvetil pevskega poklica. Ko je končal osnovne nauke o petju, je šel v uk k svetovno znanim pevskim učiteljem v Londonu, Parizu, na Dunaju in v Lipskem; pri njih se je izučil tehnike petja.

Že kot mladenič je prirejal Louis Graveure najprej kot basist, pozneje pa kot baritonist zelo dobro uspele koncerte. Njegova blesteča pevska kariera mu je kajpada poleg moralnega uspeha donasala tudi lepe denarne dobičke. Na Angleškem je tako zaslovel, da so se prireditelji kar trgali zanj; zmerom je imel več ponudb kakor časa na razpolago, zato je moral nešteto mamljivih ponudb odkloniti. Pel je skoraj na vsakem večjem simfoničnem koncertu ter je bil največja atrakcija prirejevalcev koncertov. Vstric s tem je rasla tudi njegova slava pri gledališču. Prostega časa je imel le malo, kar mu ga je pa ostajalo, ga je vsega posvetil študiju klasičnih pesmi; tako je svoj repertoar v tej stroki toli obogatil in izpopolnil, da je lahko pel klasične pesmi kar v petih jezikih.

Toda na vrhuncu umetniške slave ga je čisto nepričakovano doletela katastrofa; obolel je za davico in izgubil glas. Ves obupan se je moral vdati v neizprosno usodo, da je njegove pevske kariere za zmerom konec. Še dobro, da si je del nekaj denarja na stran; tako je s težkim srcem obrnil hrbet domovini, kjer ga je vse spominjalo minljive slave, in se odpravil v Južno Afriko.

Potoval je čez morje brez slehernega načrta. Hotel je pač v tuji deželi začeti življenje od kraja. Toda vsi njegovi poskusi, da bi si ustvaril novo eksistenco, so se mu izjalovili. Tako je prišel v Johannesburg, središče južnoafriških najdišč z zlata. Tam se je seznanil z nekim pustolovcem, ki je prišel iskat zlata in demantov; ker je bil nad življenjem že čisto obupal, je sklenil, da se mu pridruži. Toda doživel je razočaranje nad razočaranjem. Docela obubožanemu so mu prijatelji zbrali toliko denarja, da se je mogel vrniti nazaj na Angleško. Tam se je spomnil, da je v dijaških letih vneto gojil sport. To ga je spravilo malo na noge: dobil je službo boksaškega učitelja pri policiji.

Pa tudi tu ga ni dolgo strpelo. Vse preveč ga je vsa okolica spominjala nekdanje slave in sreče. Odpravil se je v Kanado in prišel tja v najhujši zimi. Povedali so mu, da bi si nemara v mrazu mogel pridobiti glas nazaj. Z železno energijo se je vrgel na delo in si vztrajno uril glas v

mrzlem in suhem severnem ozračju. In glej: njegova vztrajnost mu je prinesla plačilo: po dolgih vajah je njegov glas spet zadonel čisto, močno in lepo, kakor poprej še nikoli. Ves vesel se je začel pripravljati, da obnovi svoj že na pol izgubljeni repertoar. Ko je mislil, da je dosegel, kar je hotel, je odpotoval v Newyork in poiskal nekega znanega manažerja. Moral mu je zapeti nekaj arij iz svojega repertoarja. Manažer je bil tako navdušen, da ga ni mogel prehvaliti. Že čez štiri in dvajset ur mu je našel priliko, da pred javnostjo po-

Louis Graveure

kaže, kaj zna. Na neki veliki slavnosti bi bil imel namreč nastopiti slavni španski baritonist Gorgoza, pa je bil nenadoma obolel. Manažer je vskočil z Graveurjem — in dosegel z njim tolikšen uspeh, da je tako rekoč čez noč vsa Amerika govorila samo o novem čudežnem pevcu.

Kmalu nato je priredil Graveure svoj prvi javni koncert v Newyorku.

S kakšnim uspehom, si lahko mislite. Nato se je odpravil na turnejo po Združenih državah in nastopil v pičlih šestih mesecih na 125 razprodanih koncertih.

Od tistih dob je njegova kariera ena sama nepretrgana veriga triumfov in uspehov. Pred kakšnimi desetimi leti je prišel v Berlin. Njegov nastop je kritika navdušeno pozdravila; najodličnejši tedanji glasbeni kritik v Berlinu je napisal, da je Graveure najboljši pevec nemških pesmi. Po tem berlinskem uspehu je Graveure priredil koncertno turnejo po Evropi. Pred kakšnimi štirimi leti je pa odlični pevec iznenadil občinstvo z nepričakovano senzacijo: ko se je v drugo odpravil v Ameriko, je prvi večer pel v Rochestru bariton, že drugi dan v Newyorku pa kot tenorist. Po povratku v Berlin je odpel svoje tenorske partije v berlinski operi tako odlično, da ga je vsa kritika soglasno nazvala drugega Carusa.

Zdaj živi Graveure stalno v Berlinu, le v počitnicah odide v svojo domovino Anglijo na oddih. V zasebnem življenju se zelo zanima za sport in je doma zlasti v angleškem nacionalnem sportu golfu. V družbo le malo zahaja. Najrajši se ukvarja z glasbo, knjigami in sportom, sem pa tja tudi malo pofilozofira; napisal je namreč v angleščini nekaj prav dobrih knjig iz filozofske stroke. V vokalni glasbi velja danes za eno izmed največjih avtoritet; na stotine njegovih učencev iz vseh delov sveta se pri študiju poslužuje njegove pevske metode.

Zvočni film »Pevčeva ljubezen« je izdelala filmska družba dr. V. Badala v Berlinu. Naše občinstvo bo imelo pri njem izreden užitek in zato lahko kinu Matici le čestitamo, da ga je sprejela v svoj februarški repertoar.

Film, ki bo zanimal bralce „Dinamita“

V svojem velikem delu »Dinamita« je orisal Luis Adamič usodno vlogo gangstrov v življenju Združenih držav. Zdaj je največji filmski producent sveta Paramount posvetil tej snovi velik film pod naslovom »This Day and Age« (»Burja«). V tem filmu vidimo vso strašno moč ameriških gangstrov, vidimo njihovo brezobzirno izsiljevanje, vidimo jih, kako se maščujejo nad neposlušnimi obrtniki in trgovci in se rogajo božjim in človeškim postavam. Vidimo pa tudi zdravi in borbeni odpor mladine, ki je, videč da tisti, ki so poklicani, nič ne opravijo, sama stopila na plan in začela boj z novimi metodami, ne meneč se za oblast ne za gosposko.

Režija tega res senzacionalnega filma je v rokah enega izmed največjih režiserjev današnje dobe: sam Cecil de Mille, mojster filmov, v katerih nastopajo velike množice, je izdelal to mogočno sliko ameriškega podzemlja. V velefilmu »Burja« sodeluje več mladih ljudi, ki so nekoč v filmu mnogo pomenili,

pa jih je pozneje prehitel čas in so se morali umekniti novim silam ter

so danes malone že pozabljeni. Tako je de Mille podelil glavne vloge sinovom Harta in Kohlerja, dveh v

dobi nemega filma slavnih igralcev, Blackwella in Bryanta, katerih imeni sta utonili v zvočnem filmu, sinu edincu Erichu v. Stroheima in mnogim drugim mladeničem, katerih očetje so imeli slavna imena.

Filmske novosti

Posnetki za T. K. film nemškega Foxa z naslovom »Gospodična gospa« so pravkar dovršeni. Glavne vloge igrajo Jenny Jugo, Paul Hörbiger, Fritz Odemar, Olga Limburg, Anton Pointer in Hans Hermann Schaufuss. Film je režiral Carl Boese, snemal je Willi Winterstein, glasbo je pa zložil Franz Grothe.

Douglas Fairbanks, ki so ga nedavno izvolili v nadzorni odbor »London filma«, prične še ta mesec delati svoj prvi angleški film »Konec dona Juana«. Režija je v rokah Aleksandra Korde.

United Artists poročajo, da bo Anna Sten takoj po premieri »Nane« igrala v filmu, čigar osnova je Tolstega »Vstajenje«. Njen partner bo Frederic March. Ko bo skončala ta film, bo igrala v »Barbary Coast«. Tolstega »Vstajenje« so v Ameriki že trikrat filmali. Prvikrat leta 1918. v produkciji Paramounta. Leta 1927. je igrala Dolores del Rio z Rodom la Rocquom za United Artists, naposled pa ga je filmal »Universal« leta 1931. z Lupo Velez in Johnom Bolesem v glavnih vlogah.

»Afu« je dobila od Bernharda Kellermanna, avtorja romana »Predor«, ki smo ga pravkar videli v Ljubljani, dovoljenje za filmanje romana »Mesto Anatol«. — »Afu« namerava ta film, ki mu bo vsebina nad vse dramatska, izdelati v treh verzijah. (Prvi znameniti film »Afu« je »Poslednji valček« Oskarja Strausa.)

Prihodnji film Harolda Lloyda »Mačja šapica«, bo izdelan v Foxovi produkciji. Film bo režiral Sam Taylor.

Družba César-Films, Pariz, se pripravlja za snemanje novega velikega filma »Rdeči sultan« (Abdul Hamid).

Novi film Aafe bo prikazal valčkovo pot okoli sveta. Romantika dunajskega valčka bo orisana v zmislu občutja našega časa. Za moško vlogo so angažirali tenorista berlinske državne opere, Charlesa Kullmanna, ki se je postavil že v svojem prvem filmu »Solnce vzhaja«. Film bo dobil ime po vodilnem motivu »Ko valček lahno izzveni...«

»Terra« pripravlja film »Mojster v skoku iz Pontresine« po istoimenskem romanu. Ali Ghito bo igrala glavno žensko vlogo. Ves štab »Terre« pojde v kratkem v Švico, kjer bodo izdelali posnetke v prirodi.

Mary Pickford je revna ko cerkvena miš — to sicer ni res, res je pa, da nastopa Mary v newyorškem gledališču z glavno vlogo v Fodorjevi drami »Revna ko cerkvena miš«. Kritiki je ne morejo prehvaliti.

Novi film Vlaste Buriana. »Junak ene noči« so pričeli nedavno snemati. Mac Frič režira film v Barrandovskih ateljejih.

Meščanska kuhinja

Obedi in večerje za ves teden

Sobota

Mesni zavitek v juhi, govedina s špinačo, karamelni narastek. Za večerjo pražena jetra s soljenim krompirjem.

Nedelja

Vranična juha, divjačina v smetani, krofki iz maslenega testa in brusnice, kostanjeva kaša s stolčeno smetano. Za večerjo mrzli narezek, sir in maslo.

Ponedeljek

Nastrgana kaša v juhi, govedina s paradižno omako, krompirjeva kaša, pogača s slivami. Za večerjo puding iz divjačine z gorčično omako.

Torek

Leča v juhi, kaprna pečenka z rezanci, pečene jabolčne rezine. Za večerjo vampi s cmoki.

Sreda

Jetrni riž v juhi, govedina s peso, carski praženec. Za večerjo jagnjetina na irski način.

Četrtek

Paradižna juha, nadevane prsi z rižem, sadna solata. Za večerjo pečenice z zeljem in krompirjem.

Petek

Smetanova juha, zabeljena leča s kisko repo, buhtlji z marmelado. Za večerjo suhi slaniki s krompirjevo solato.

Puding iz divjačine. ½ kg preostale divjačine (zajca, srne) zmeljemo večkrat skozi stroj. Pridenemo 14 dkg fino sesekljane slanice, tri jajca, v vodi namočeno žemljo, sol in začimbe. Vse to dobro premešamo in stresemo v dobro pomaščeno in pomokano posodo in kuhamo celo uro v sopari. Puding serviramo s tole omako: žlico ribezove marmelade, kozarec rdečega vina, majhno na-

Adria prašek je boljši

strgano čebulo, nekoliko nastrganega hrena, fino sesekljano limonovo lupino in limonov sok, nekoliko gorčice, soli, popra in zdrobljenega imbra in »juhanovega« začina dobro premešamo in s tem polijemo puding.

Krofki iz maslenega testa. Iz 15 dekagramov sirovega masla, 15 dkg dobrega mehkega sira, 15 dkg moke in nekaj soli napravimo testo, ki ga temeljito premesimo. Spočito testo zvaljamo in ga zavijamo, kakor je za masleno testo predpisano. Ko se spočije, ponovimo to še drugič in tretjič. H koncu zvaljamo testo za prst debelo in izrežemo majhne krofke s pločevinastim likom. Krofke položimo na omaščeno pločevinasto ploščo in jih pečemo v precej vroči pečnici.

HUMOR

Slavni angleški slikar Whistler in kritik John Ruskin sta se tožarila; pravdo je ves svet napeto zasledoval. Med razpravo je vprašal predsednik Whistlerja:

»Ali bi mogli gospodom porotnikom pojasniti, kaj je umetnost?«

Whistler si je ogledal porotnike drugega za drugim, nato pa kratko odgovoril:

»Ne.«

Barantač

»12 Din zahtevate za robo? 10 Din mislite, za 8 bi dali, 6 je vredna, 4 bi dal zanjo, ponudil bom pa 2 Din — da ne boste rekli, da sem umazan.«

Kako si mali Moric predstavlja...

Moric je dvignil svoj poslednji denar v neki banki, ki je bila zaradi nemirov zastražena. Ko pride mimo straže, se vojaku spoštljivo odkrije in pravi:

»Zastran mene lahko greste domov!«

Izpred sodišča

Edini izvedenec stopi pred predsednika, da bi mu nekaj rekel, toda predsednik ga zavrne, češ da naj počaka, dokler ne pride na vrsto. Raz-

prava traja ves dan, več obtožencev mora izpovedati in cela vrsta prič razlaga na dolgo in široko, kako se je utegnila izvršiti sleparija, zaradi katerih jih je sodišče klicalo k zaslišanju.

Naposled pride tudi gospod izvedenec na vrsto. Predsednik ga vpraša, kaj mu je prav za prav hotel v začetku razprave povedati. Izvedenec ga čudno pogleda in nič ne odgovori. Predsednik se razburi in vpraša še enkrat, glasneje.

»Aha,« odgovori tedaj izvedenec, »veste, gospod predsednik, slabo slišim, pa sem vas hotel na to opozoriti. Vsega tega, kar se je danes tu govorilo, nisem niti besedice razumel.«

Najnovejša škotska

Mac Intosh: »Dober dan, mister Wiggins — dolgo se že nisva videla! Kaj bo dobrega?«

Wiggins: »Poslednji obrok bi rad plačal za otroški voziček.«

Mac Intosh: »Aha! Kaj je prav za prav: fantek ali punčka?«

Wiggins: »Fantek.«

Mac Intosh: »Ali je zdrav?«

Wiggins: »Hvala. Prihodnji teden se bo oženil.«

Trajno ondulacije

po najnovejši dunajski metodi izvršuje damski frizerski salon

Stane Rakar, Ljubljana
Prešernova ulica 9 (vis-à-vis Kreditnega zavoda)

Za vsake laso garantiran uspeh in je vsaka najmanjša poškodba las kakor kože popolnoma izključena

Posetite nas in prepričali se boste!

69.-

Vrsta 5705-26

Pri plesu ne boste niti čutili teh lahkih čevlčkov iz atlasa ali crep de china.

69.-

Vrsta 5705-23

Moderni plesni čevlji iz svilene atlasa z okusnim okrasom.

Naše svilene čevljičke Vam takoj pobarvamo v tonu Vaše plesne haljice.

Atala

Če še ne veš

Ogenj v štedilniku, ki samo še tli, prav lahko zanetiš v plamen, če natreš na žareče ostanke drv ali premoga nekoliko kuhinjske soli.

Steklo, ogledala in šipe dobe lep sijaj, če dodamo vodi za pomivanje nekoliko škroba. Tudi za samo pomivanje priporočamo tako mešanico.

Predmete iz medi čistimo s prerezano limono. Dobro jih natremo z limono, splaknemo s čisto vodo, obrišemo s platneno cunjco do suhega in drgnemo, dokler ne dobe bleska.

Vabimo Vas k nakupu v najcenejši oblačilnici

A. Presker

Sv. Petra cesta 14

RADIO-APARAT

modern, 3+1 za popoln priključek na izmeničen tok 220 V, se poceni prodaja. Zrinjskega c. 4/prtl.

ZA VSAKO DAMO

kvalitetna polepšavajoča sredstva

PORENAL KREMA

suha za podnevi in mastna za ponoči, stalno polepšavata in pomlajata

PORENAL MILO

blago dišeče milo za nego obraza in rok

PORENAL PUDER

fin, popolnoma neškodljiv, diskretno parfumiran, 12 barv

POREMILK

biološko mleko za čiščenje obraza in odstranjevanje velikih znojnic

KAMPORMILK

kafrov eliksir, ki takoj odstrani mozolčke in ogrce

PASTA MAJALIS

dovršeno umije in neguje občutljivo kožo, ki ne prenese mila

MILCH KREMA

odstrani hitro in stalno solne pege in madeže z obraza

JE FAIS BLANC

krema iz limonovega soka, ki neguje in polepša roke

LANOLIN KREME

za masažo in pomlajevanje telesa, ker naredi kožo elastično

ORO BARVA ZA LASE

v vseh nijansah, dovršeno in trajno barva las

VODA IZ KOPRIV

stara in preizkušena domača sredstvo proti izpadanju las in vrhinja

FLORIA ROUGE

najfinejša francosko rdečilo za obraz v 12 krasnih nijansah

ROUGE ZA USTNICE

Bonbon Rose v 4 barvah

Rouge De la Vie v 4 barvah

EAU DE LAHORE

Eliksir za masažo in krepljenje ženskih prsi

DOBI SE POVSOD

Glavno skladišče:

NOBILIOR parfumerija, ZAGREB.
Ilica 34 — Jelačićev trg 15